

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Förslag till ändringar av regelverket för sjukresor

Föredragande landstingsråd: Christer G Wennerholm

Ärendet

Färdtjänstnämnden föreslår ändringar av regelverket för sjukresor.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att godkänna förslag till regeländringar avseende sjukresor.

Regelverket för sjukresor behöver efter överföringen av ansvaret till Färdtjänstnämnden ses över och moderniseras. Målsättningen är att skapa en samsyn kring sjukresornas hantering och en likvärdig service till befolkningen i Stockholms län.

Förändringarna berör tre områden. Ersättningen för de redan subventionerade SL-resorna slopas. Denna typ av ärendehantering är både komplicerad och tidsödande. Genom beslutet frigörs resurser som kan användas till mer prioriterade områden.

Vidare bör endast resor mellan olika vårdgivare vara helt avgiftsfria. Tidigare särskiljdes vissa sjukresor. Enligt de nya reglerna skall alla resor som sker till vårdgivare bedömas utifrån samma regler. Till sist avser också det nya regelverket tydliggöra att en sjukresa endast får användas mellan patientens hemadress och vårdgivaren.

Förändringarna syftar sammantaget till att förenkla hanteringen av sjukreseärenden och samtidigt modernisera regelverket så att alla regler som finns gäller för samtliga typer av sjukresor och patientgrupper. De nya reglerna föreslås börja gälla per den 1 januari 2008.

Bilagor

- 1 Färdtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande
- 2 Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

2007-03-15
2007-07-30

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 12 september 2007.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 18 september 2007.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till s- och v-ledamöternas och mp-ledamotens respektive förslag om i första hand återremiss, dels till s-, v- och mp-ledamöternas andrahandsförslag om avslag.

Landstingsstyrelsen beslutade utan omröstning att avslå förslaget på återremiss samt förslaget om avslag på landstingsrådsberedningens förslag.

S-, v- och mp-ledamöterna reserverade sig mot landstingsrådsberedningens förslag till förmån för sitt förslag om avslag.

S-ledamöterna antecknade följande särskilda uttalande:

”Resekostnadsersättningen för sjukresor med SL-trafik slopas genom detta beslut. Orsaken är att ärendehanteringens blivit komplicerad och tidsödande. Detta förhållande beror till stor del på att den borgerliga majoriteten avskaffat den enkla enhetstaxan på biljetter och istället infört ett ovanligt krångligt zonsystem. Med enhetstaxa i SL-trafiken skulle ersättningen för sjukresor kunnat behållas.”

Ärendet och dess beredning

Färdtjänstnämnden har den 27 mars 2007, enligt förvaltningens förslag, föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* godkänna förslag till regeländringar avseende sjukresor.

S-ledamöterna reserverade sig mot nämndens beslut.

Färdtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande den 15 mars 2007 bifogas (bilaga).

Ärendet har remitterats till landstingsdirektören.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 30 juli 2007 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* godkänna förslag till regeländringar avseende sjukresor i enlighet med hemställan från färdtjänstnämnden.

Bilagor

Färdtjänstförvaltningens tjänsteutlåtande

FÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Under våren 2005 genomfördes en stor översyn av regelsystemet för sjukresor. Målet med översynen var att skapa ett regelverk som ger befolkningen likvärdig service samt hos vårdgivarna skapa samsyn av regelverket. Regelverket infördes 1 september 2005.

Enligt lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid resor till vård och behandling ska landstingen lämna ersättning för resekostnader. Resekostnadsersättning lämnas till person som är bosatt i Stockholms läns landsting. Ersättning ges i samband med vård och behandling när sjukvårdshuvudman svarar för behandlingen eller när den ges av läkare eller annan vårdgivare som har ersättning från landstinget. Ersättning lämnas enligt de grunder sjukvårdshuvudmannen bestämmer, 1§ lag 1995:1448.

Inom Stockholms läns landsting finns också ett högkostnadsskydd för sjukresor. Karensbeloppet är för närvarande 1 400 kr/12 månadersperiod.

Inför Färdtjänstens övertagande av ansvaret för sjukresorna gjorde BV en översyn av regelverket för sjukresor. Eftersom inget beslut om ändringarna har fattats föreslår förvaltningen följande regeländringar. Förslagets ursprung inom BV anses tillgodose nödvändigt samråd med hälso- och sjukvården.

Slopad ersättning för SL-resor

Landstinget lämnar resekostnadsersättning för resor som sker med SL-trafik. För att få ersättning krävs inte något särskilt beslut från vårdgivaren. Egenavgiften är 20 kr per enkelresa för vuxna och 10 kr för barn och ungdom och pensionärer. Egenavgiften får tillgodoräknas i högkostnadsskyddet.

Under 2007 inför SL ett nytt taxesystem som bl. a innebär zontaxor och slopad kontanthantering. Även så kallad SMS-betalning införs vilket innebär att resenären kan betala sin resa med mobiltelefonen. Förvaltningen kan idag inte utbetala ersättning till personer som använt sig av SMS-betalning. SL-resorna kommer även i fortsättningen vara kraftigt subventionerade av landstinget.

Administrationen av ärendena om ersättning av SL-resor är mycket tidskrävande, i viss mån komplicerad och upptar idag ca 1 ½ heltidstjänster. För ärvarande handläggs årligen ärenden rörande ca 60 000 resor och den sammanlagda ersättningen uppgår till ca 0,7 miljoner kronor.

Slopad ersättning för SL-resor berör främst patienter/resenärer i åldersgrupperna 40-49 år (30 %), 20-29 år (24 %) och 50-59 år (23 %). 62 % av de ersatta SL-resorna gjordes under år 2006 av kvinnor och 38 % av män.

Med bakgrund av den tidskrävande handläggningen, införande av SMS-betalning och att SL-resor redan är kraftigt subventionerade föreslår förvaltningen att sjukresor som sker med SL inte ersätts av landstinget. Kostnaden ska ej vara frikortgrundande.

Avgiftsfria resor

Förvaltningen föreslår att avgiftsfria resor **endast** bör omfatta resor mellan vårdgivare. Avgiftsfri resa innebär att patienten/resenären inte betalar egenavgift och resan är därmed helt kostnadsfri. Förslaget till ändring av nuvarande regelverk berör följande resor, som för närvarande är avgiftsfria:

- Permissionsresa
- Habiliteringsresor enligt LSS
- Resor för patient som omfattas av ASIH/SAH/PAH eller motsvarande
- Tillfälliga besök i bostaden vid hemträning då personen är inskriven på vårdavdelning
- När patienten hänvisas till annat landsting p g a platsbrist vid förlossning, strålning eller neonatalvård
- Nattvistelse i hemmet
- Tvångsintagen patient
- Anhörig- och närståenderesor

Stockholms läns landsting har valt att tillämpa ett högkostnadsskydd för sjukresor. Detta innebär att en person inte ska behöva betala mer än 1 400 kr/12 månadersperiod i egenavgift. Förvaltningen anser att intentionen med ett högkostnadstak måste vara att alla resenärer ska ha samma förutsättningar för att kunna resa till vård och behandling och i detta ska alla resor som klassificeras som sjukresor ingå. Det bör gälla alla patientgrupper i alla olika sammanhang. Att särskilja vissa sjukresor komplicerar regelverket och kan inte heller ses som rättvist. Dagens system med att avgiftsbefria resor i de fall då patienten är inskriven i vården känns förlegat då vården successivt omstruktureras till att ha kortare vårdtider (vilket kräver fler och tätare återbesök) och att ge mer vård i hemmet. Detta innebär ur rättvisesynpunkt att alla borde ha samma förutsättningar och med samma regler kunna besöka sin vårdgivare. Resor som sker mellan vårdgivare bör dock även fortsätt-

ningsvis vara avgiftsbefriade då detta ska och bör ses som ett och samma vårdtillfälle.

Sjukresedestination

I nuvarande regelverk definieras en sjukresa som en resa som sker från/till en persons hemadress eller annan vistelseadress vid besök hos en vårdgivare för vård och behandling. Denna definition medför att en person kan välja destination på sin resa.

Förvaltningen har uppmärksammat ett utnyttjande av sjukresor som sker till annan adress än hemadressen (folkbokföringsorten). Dessa resor tenderar att bli längre och dyrare för landstinget. Det finns exempel på fall där personer åker taxi för flera tusen konor per dag till en kostnad av gällande egenavgift.

Det finns därmed skäl att tydligt markera att sjukresa i huvudsak ska gå mellan vårdgivare och patientens hemadress (folkbokföringsadress). Undantag från denna princip skulle vara när sjukresan sker i samband med akuta sjukdomsfall eller om det finns medicinska skäl för att sjukresan sker till annan adress. Godkännande ska ges av vårdgivaren.

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Lagen (1991:419) om resekostnadsersättning vid sjukresor fastslår landstingets skyldighet att i vissa fall lämna ersättning för resekostnader till dem som omfattas av lagen om allmän försäkring. Det kommer enligt lagen an på sjukvårdshuvudmannen att fastställa grunderna för sjukreseersättningen.

I samband med att ansvaret för sjukresor överfördes till färdtjänstnämnden, gjordes en mindre översyn av regelverket för sjukresor. Hösten 2006 föreslog Beställare vård¹ att Hälso- och sjukvårdsutskottet, HSU skulle godkänna bl.a. förslag till regeländringar avseende sjukresor enligt följande:

- Inga resor med SL ska ersättas i samband med sjukresa. De administrativa kostnaderna kan därmed minska. SL resorna är redan subventionerade. Kostnaden ska inte heller vara frikortsgrundande.
- Så kallade fria resor bör endast omfatta resor mellan vårdgivare. Fria resor innebär att patienten inte betalar egenavgift och resan är därmed helt kostnadsfri.
- Det bör tydligt markeras att sjukresa ska i huvudsak gå mellan vårdgivare och patientens folkbokföringsadress (vistelseadress).

Den 3 oktober 2006 beslöt HSU att utan eget ställningstagande lämna över Beställare vårds tjänsteutlåtande i ärendet till landstingsstyrelsen. Förslaget till ändring av reglerna för sjukreseersättning har dock inte behandlats vidare av landstingsstyrelsen, varför det tagits upp på nytt av färdtjänstnämnden. Färdtjänstens förslag sammanfaller alltså med Beställare vårds.

I konsekvens med detta framhålls i färdtjänstens tjänsteutlåtande att förslagets ursprung inom Beställare vård anses tillgodose nödvändigt samråd med hälso- och sjukvården. Av Beställare vårds tjänsteutlåtande i ärendet LS 0601-0080 framgår att dialog skett med bl.a. patient-, pensionärs- och handikapporganisationer. Även inom färdtjänstens samverkansråd har dialog skett med handikapp- och pensionärsorganisationer.

Förslaget om slopad sjukreseersättning för SL-resor, inskränkning av avgiftsfria resor samt avgränsning av sjukresedestination ligger inom ramen för huvudmannens befogenheter att fastställa grunderna för ersättning enligt lagen om resekostnadsersättning vid sjukresor. Det saknas skäl att göra annan bedömning av behovet av regeländringar än färdtjänstnämnden gjort. Landstingsstyrelsen bör därför föreslå landstingsfullmäktige att godkänna förslag till regeländringar avseende sjukresor enligt färdtjänstnämndens hemställan, bilaga 1-2.

---

¹ Ärendet LS 0601-0080 (Budget 2007 och planering 2008-2009)